

N.F.S. Grundtvig "Til danske Hjerter"

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.8, april 2016

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1817 (SJ: 302)

Teksten er etableret af Vibeke A. Pedersen

Punktkommentarer og tekstredigering er skrevet af Vibeke A. Pedersen, redigeret af Holger Berg og Klaus Nielsen

Indledning er skrevet af Kim Arne Pedersen og Vibeke A. Pedersen, redigeret af Holger Berg

Tilsyn ved punktkommentarer ph.d. Rasmus Glenthøj

Tilsyn ved indledning Steen Tullberg

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:1361]

[[A:289]

Til danske Hjerter.

En Nidding i Norge, efter Rygtet, en gudsforgaaen Præst, har, som man veed, udgivet en Jask om Dannemarks Forbrydelser mod Norge; en ægte Nordmand og christelig Præste-Lærer i Christiania, Professor Hersleb, har, baade ved sin bekjendte, af ædel Harme glødende Erklæring, og i sit med mandig Alvor og Besindighed affattede Beviis for dens Sandhed, noksom godtgjort, at hin Nidding løi, da han kaldte sin Bagtalelse Norges Stemme; men det bedste Svar paa de løgnagtige Beskyldninger, jeg end har hørt, er et Forslag af to danske Præstemænd: *Tryde* i Glumsøe og *Olsen* i Næsbye ved Ringsted, til, ved Sammenskud af Korn, at lindre den Trang, hvorunder Folket i Norge mangelsteds sukker. Hverken er jeg ombedet eller bemyndiget til at kundgjøre et Forslag, hine Mænd

endnu kun have meddeelt deres Venner og Bekjendtere trindt i Landet, men jeg tør haabe, de ikke vredes over, at jeg gjør det af egen Drift, dog nei, af det samme danske Hjertes Drift, som bevægede dem til et Forslag, de vel forudsaae, vilde synes mange eventyrligt, ja maaskee endog være Adskillige ubehageligt. Vel veed jeg, hvor urimeligt det var, om jeg tiltroede min Anbefaling nogen Vægt hos ret mange, end sige Kraft til at opveie den Modvægt, herskende Egennytte forsyner kolde Hjerter [A:290]med, men, om jeg ogsaa troede, at mit Ord ikke hos en Eneste kunde bidrage til at vække de Følelser, der ei burde slumre i noget Hjerte, ja, om jeg troede, at hint Forslag ei alene vilde møde almindelig Kulde, men selv den Spot, hvormed lave Sjæle væbne sig mod Samvittighedens Røst, og pleie med Glæde at krone ethvert velmeent, mislykket Forslag; da kunde jeg dog ikke tie, ikke nægte mig den Glæde at dele en Skam der er Christnes Ære. Men, det er ikke min Troe, sidder end det danske Hjerte ingenlunde altid paa det rette Sted, saa har det dog ondt ved at skjule sig for kiærlige, medlidende Følelser, ondt ved at dæmpe dem med kold Spidsfindighed, ondt ved at fornægte hvad det føler at være sit baade ædelste og eneste Klenodie, det dybe, kiærlige Minde af Fædrene, Trang til at føle med dem, og dele Brød med de Nødtørftige. Rettelig have hine Præstemænd paamindet om, hvor høilig velsignet Dannemark blev med Aarets Grøde, fremfor andre Riger, baade fjern og nær, og det dog vist ikke for at fraadse og berige sig, medens Folk i andre Lande jamrende skrige om Brød. Sanddrue have de anmærket, at Norge ligger os nærmest i Aand og i Minde, maa være Hjertet og Hjelpen nærmest, og det vil dog vel Ingen kalde Hjelp, at sælge til hvem der gjør høieste Bud. Det er jo upaatvivleligt, at enten maa Dannemarks Hjerte have hærdet sig gruelig i de seneste Aar, eller der kunde intet Spørgsmaal være om, at det, hvis de forrige Tidens Forhold end bestod, vilde blødt ved [A:291]Tidenden om Norges Trang, og hvi skulde det da være anderledes nu? hvad har begivet sig, som kan forandre Hjertets dybeste, helligste Følelser! Hvad kan begive sig paa Jorden, som mægter at rokke Kiærligheds evige Lov, mægter at udtørre dens Væld hvor det findes, forhindre dens hellige Stamme fra at bære velsignede Frugter i Hjerterne hvor den har Rod! Vi ere adskilte, vil man sige, som om man ved at optaarne en Verden med sine høieste Bjerge mellem to Hjerter, kunde adskille *dem*, som om Menneske-Kiærlighed kunde neddysse sig selv med Skilsmisse-Breve, eller som om den kunde være bange for at overskride Grændserne, bange for at dens Yttring i andre Landemærker skulde agtes for et fiendtligt Indfald! Christne vil jeg spørge med Apostelen: *er Christus adskilt!* have ikke alle Christne een Herre, een Troe, een Daab, een Gud og Alles Fader, som er over alle, med alle, og i alle som troe, ere vi ikke eet Legeme og alle deelagtige i *eet Brød*, og kan vel Guds Kjærlighed nu boe i et Hjerte der lukker sig

for den nødtørftige Broder, af hvad Land og Folk han saa er: er det nu blevet Løgn, hvad vi læse i Sandheds Ord: hvo karrigen saaer, skal og karrigen høste! Var det ikke danske Christnes Skyldighed, hvis de formaaede det, ei blot at komme Brødrene i Norge, men vidt og bredt hvor de bygge, til Hjelp, og skulde vi da slet Intet giøre, fordi vi ei kan giøre Alt! Ja, jeg maa sige det til danske Christne: Norge er os nær, i visse Maader nærmest, kan og maa ikke glemmes af os i sin Nød; men, hist i Sachsen, i Sachsen, hvor for netop trehundrede Aar siden, det Lys opgik, i hvis Straaler vore Fædre vandrede til Lysets Hjem, det Lys som end omstraalet os, hvis vi vandre i deres velsignede Fodspor, mellem Erts-Bjergene, netop der hvor *Morten Luthers* Fader deelde i Ansigtets Sved sit Brød med den Søn, der aabnede Bjerg-Værket hvis Guld giver evige Kroner, *der*, det høre vi daglig, er Nøden ligesaa stor, ja vel endog større end mellem Norges Fjelde, og hvilket christent Hjerte kan høre det urørt! hvem er Christen, som ikke vilde dele sin sidste Bid med *Morten Luthers Brødre!* Det er i Aar de Christnes Jubelaar, som Herren ved Luthers Haand udførde af Ægypten, indførde i Forjættelsernes, i Evan|A:292 geliets livsalige Land, som flyder med Melk og Honning, vi agte at holde Minde-Fest, og, kan da vi, kan Christne glade sjunge Halleluja til Gud for Morten Luther, naar de veed, at hans Brødre vrede Hænderne og græd for Brød, uden at have villet opoffre det Ringeste for at lindre deres Smerte, for at mætte de Hungrige, saa Oldinger kunde blotte den skaldede Isse, Børn folde Hænderne paa Minde-Festen, og efterstamme de Gamles Halleluja for Morten Luther, deres Velsignelser over det Land, hvor den Ordets Sæd han udstrøede, bar Kjærligheds livsalige Frugter. Nei, nei! kan vi saaledes holde Minde-Fester, da er vi ikke danske Christne, da er vi ikke danske Hedninger engang, da er vi hjerteløse Hyklere, der med Lovsange bespottede Kjærligheds Fader og Sandheds Ord.

Mit Raad skal da være, hvad der flyder af et Christendommens Bud, som selv de Vantro pleie at ophøie, at vi udstrække begge Hænder til vore trængende Brødre, saavel mellem de sachsiske som mellem de norske Fjelde, og vist er det, at først da kan vi uden Skam glæde os ved det daglige Brød, der, i Forhold, er os saa rundelig beskaaret, først da kan vi, uden Bespottelse, fremdeles nedbede Himlens Velsignelse over vore Agre; først da kan vi holde en Gud velbehagelig Høitid med Taksigelse for det Lys, som, hvor det findes, maa udskinne i gode Gjæringer til Faderens Priis. Ingen undskyldte sig med, at han ikke saaer eller høster eller sanker i Lade, thi føder den himmelske Fader os alligevel, som Ravne-Unger, da ere vi dobbelt pligtige til at dele Hans Velsignelse med de Nødtørftige og hvor Korn er til Fals, avle *Penge* jo Brød.

Ingen sige heller, det er eventyrligt, umueligt, at faae Hjelpen samlet og forsendt paa vide Veie, thi er kun ikke Kiærligheden os et

Eventyr, finder kun den i sin sande, *virkelige* Skikkelse Vei til vore Hjerter, da finder den gavmilde Haand vel Vei til den tomme, er det ikke for langt for den Trængende, hvad der i hine Fjeldegne saatit maatte skee, hungrig at vandre saa mangt et mødigt Fjed, og det forgiæves om Brød, skulde det da synes os for meget, med ringe Umag at forskikke vor Hjelp, om det var tusinde Mile, naar Havets Heste bære Byrden, og Han, hvis Bud Vindene adlyde, selv fører Tømmen.

|A:293Ja, for at møde Alt, er her ei Tydske og Nordmænd i Landet, i Staden, er her ei agtede, anseete, kyndige Mænd af begge Folkefærd, som have Kyndinge, Frænder og Venner i Hjemmet, monne de Intet føle ved deres Landsmænds Nød! mon de skulde være uvillige til at staae bi, ja at staae i Spidsen med Raad og Daad, modtage hvad vi kan yde, forhøre hvor Nøden er størst og besørge Alt ad de nærmeste og bedste Veie! Det vilde jo være en skammelig Mistanke at tvivle derom, det kan jo ikke være andet, end at Landsmænds Suk og Skrig for Brød maa have skaaret hver ægte Nordmand og Tydsker i Hjertet, at de inderlig maae have ønsket at lindre deres Trang og stille deres Taarer, og at det kun var Frygten for at begynde, der afholdt dem fra at minde os om Christendoms Bud og Kiærligheds Pligt. Nu vel da! saa hil være de danske Præstemænd, som aabnede vor Mund med christeligt Tilraab, saa lad os nu haste desmeer, da vi have tøvet saalænge! *Nordmænd! Tydske!* prøver det kun! det er eders hellige, ueftergivelige Pligt, vælger i eders Midte blandt os, agtede, retskafne Mænd! Lad dem indbyde os til at offere vor Skiærv paa Kiærligheds Alter! og de skal sikkert erfare, at endnu ere der dog Tusinder iblandt os, der ei aldeles have glempt Faderen i Christo, Tusinder, som dog have bevaret nogen virksom Kiærlighed til Brødrene i Verden. De vil sikkerlig i Dannemarks fleste Præster finde om end ikke lige villige og varme; saa dog virksomme Medhjelpere, og det kan vist aldrig feile, at Foretagendet vil, under den Guds Velsignelse, som hører de Trængendes Suk og haver alle Hjerter i sin Haand, krones med et glædeligt Udfald, saa mange Hungrige bespises, megen Mistvivl beskiæmmes, mangt et Hjerte røres, mange Læber oplades til at prise den Eviges Miskundhed og forherlige Ordets Jubel-Aar i den Menighed, for hvis Stiftelse der er opoffret anderledes meget, end christen Kiærlighed her fordrer af os!

Og nu, til Slutning, Dannemænd! man har bebreidet os, at i Hedninge-Tider nedlokkede en af vore Konger sin norske Pleiesøn i Hungers Nød med Løfte om Korn, for at tage hans Liv, om det er sandt, veed ikke jeg, men det veed jeg, at aldrig havde vi bedre Leilighed til at bevise, at meer udansk var ingen Udaad, dog nei, kun til **|A:294**at vise, at vi end hade Norge paa samme Maade, som vore Fædre i fire hundrede Aar, og vi selv for fire Aar siden!

N. F. S. Grundtvig.

